

KALLELSE

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum: 2024-06-17

Tid	Kl. 11:00
Plats	Teams, digitalt sammanträde
Ledamöter	Henrik Fogelklou (M), ordförande Dennis Ljunggren (S) Robert Jansson (SD) Sandi Nordin (S) Annica Westdahl Eriksson (SD) Jan Murray (M) Sven Engdahl (V) Sune Rydén (KD) Jessika Loftbring (C)
Ersättare	Lena Orstadius (S) Jari Tolkki (SD) Lars Kopp (M) Gunnar Skaven (S) Staffan Andersson (KD) Stefan Gustavsson (FiA) Caroline Holmeberg (S) Ann-Sofie Hellvard (V) Renée Palmnäs (FiA)
Övriga	Fredrik Sanz Lerena, kommunsekreterare Maria Kosterlind Reinholdsson, kommunchef Eva Lans Samuelsson (L), insynsplats Inga-Lena Lindenau (L), ersättare insynplats Claes-Anders Bengtsson (KD), fullmäktiges ordförande

Förhinder anmäls till Fredrik Sanz Lerena, fredrik.sanz-lerena@ale.se

Henrik Fogelklou (M)
ordförande

Ärenden	Föredragande	Tid
---------	--------------	-----

A Upprop

B Justering

Agenda

1	Fastställande av dagordningslista	2024/3	
2	Anmälan av jäv	2024/9	
3	Fastighetsförvärv	2024/1186	
4	Avsiktsförklaring mellan delägare i Gryaab AB avseende utredning rörande Bollebygds kommuns framtida hantering av avloppsvatten	2023/607	

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(7)

Kommunledningsförvaltningen

Diarienummer: 2024/1186

Datum: 2024-06-14

Kommunchef, Maria Kosterlind Reinholdsson

Kommunstyrelsen

Förvärv av fastighet vid Ale Torg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att godkänna Evert ABs hemställan om förvärv av delar av Nödinge 38:14 för 43 miljoner kronor jämte eventuella förvärvskostnader.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna Evert ABs hemställan om 45 miljoner kronor i aktieägartillskott för att kunna genomföra affären.

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att bemyndiga Evert ABs styrelseordförande rätt att underteckna nödvändiga handlingar för förvärvets genomförande.

Kommunstyrelsen beslutar att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att utreda former för en politiskt tillsatt styrelse för Evert AB, ett förändrat ägardirektiv för Evert AB samt en uppdaterad bolagsordning. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen före årsskiftet 2024/25.

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att ge berörda kommunala nämnder och bolag i uppdrag att bistå Evert AB och kommunledningsförvaltningen vid de åtgärder som krävs för att underlätta och genomföra förvärvet.

Kommunstyrelsens beslutar att avvisa samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut ”Genomförande av detaljplan för Nödinge” 2022-06-15 SBN §136. Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för vidare beredning där omständigheterna i detta ärende ska beaktas och hanteras.

Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ”Medfinansieringsavtal Trafikverket Nödinge centrum” SBN §137 till samhällsbyggnadsnämnden för vidare beredning där omständigheterna i detta ärende ska beaktas och hanteras.

Kommunstyrelsen beslutar att avvisa samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut ”Detaljplan för etapp 1 i Nödinge centrum” 2022-06-15 § 138. Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för vidare beredning där omständigheterna i detta ärende ska beaktas och hanteras.

Beslutet tas med omedelbar justering.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Ärendet består i huvudsak av tre delar som tillsammans bildar helheten.

Grunden för ärendet är att Ale kommun föreslås förvärva del av Nödinge 38:14, se karta, till ett pris av 43 miljoner kronor.

Det helägda och befintliga kommunala aktiebolaget Evert AB föreslås förvärva fastigheten. Bolaget bedriver idag verksamhet i liten omfattning och har en styrelse som består helt av tjänstepersoner. I och med valet av associationsform aktiebolag med ett förväntat mer aktivt styrelsearbete behöver former för bolaget utredas mer.

Syftet med affären är att skapa kommunal rådighet över den mark som kommunen har pekat ut för det nya kommunhusets placering. Som en konsekvens av affären kommer kommunstyrelsen återremittera det pågående planarbetet till samhällsbyggnadsnämnden för bearbetning och eventuella omtag.

Maria Kosterlind Reinholdsson

Kommunchef

Ken Gunnesson

Ekonomichef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2024-06-14

Karta förvärv

Karta Evert AB

Styrelseprotokoll 20240613 Evert AB

Beslutet skickas till:

För vidare hantering

Evert AB

Kommunledningsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen

För kännedom

Samhällsbyggnadsnämnden

Servicekommittén

AB Alebyggen

Ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden har planlagt området kring Ale Torg i syfte att skapa byggrätter för nya bostäder, kontor, handel, centrumändamål med mera. För att anta planen har det varit aktuellt att teckna exploateringsavtal där exploateringskostnader fördelats mellan Ale kommun och exploatörerna. Strax före undertecknandet förändrades de ekonomiska förutsättningarna för byggnation i hela landet. Det kraftfullt försämrade ekonomiska läget med stigande inflation, stigande räntor och vikande efterfrågan på bostäder gjorde att alla exploateringsavtal inte kunde undertecknas av Balder. Balder är den enskilt störste fastighetsägaren inom det aktuella planarbetet. Allt sedan Balder meddelade att de har svårigheter att genomföra sin del av projektet och därmed avstått från att underteckna avtalet har företrädare för samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunstyrelsens förvaltning fört samtal med Balder i syfte att hitta acceptabla förändringar i avtalsutkosten för båda parter. Några sådana alternativ har parterna inte kunnat finna. Som ett alternativ till förändringar i avtalen har frågan om förvärv kommit upp. Samtal inleddes som har lett fram till att det liggande förslaget.

Förslaget innebär att Ale kommun, via Evert AB, förvärvar del av fastigheten Nödinge 38:14. Förvärvet innebär att Balder har kvar den södra infarten till parkeringsytorna kring Ale Torg tillsammans med parkeringsplatserna mellan infarten och bebyggelsen. Omfånget framgår av bifogad karta.

I den del som Evert AB förvärvar finns idag verksamhetslokaler, i befintligt skick med de kända fel och brister som framkommit i besiktningar. Med förvärvet övertar Evert AB de avtal, förpliktelser och intäkter som idag gäller för hyresvärden.

Med förvärvet bedömer förvaltningar hos kommunstyrelsen och samhällsbyggnad det som sannolikt att aktuella tidplaner för ett nytt kommunhus fortfarande är rimliga. På samma sätt bedöms det som rimligt att flera av de planerade bostadsprojekten i den södra delen av det befintliga planområdet kan möjliggöras i nya eller befintliga planarbeten. Men med tanke på att det befintliga planarbetet inte längre är aktuellt att gå vidare till beslut om antagande behöver frågan om omtag i planarbetena studeras och analyseras. Därmed behöver även alla avtalsfrågor som är kopplade till planens genomförande studeras och reformeras utefter de nya förutsättningarna.

Balder och Evert AB har enats om 43 miljoner kronor i köpeskilling.

Evert AB är ett av Ale kommun helägt aktiebolag. Bolaget äger idag tomtmark runt strax norr om Ale torg. Bolaget är passivt och har därför en ren tjänstemannastyreelse och har ingen annan verksamhet än att hyra ut och förvalta denna mark. Med förvärvet får bolaget ett annat och mer aktivt syfte för kommunens utveckling. Bolagsordningen och ägardirektivet behöver därför ses över och anpassas till de nya förutsättningarna. Översynen behöver inledas omgående men är inte nödvändig att ha genomfört innan förvärvet. I samband med översynen bör en förändrad styrelse komma till stånd, där arvoden och ersättningsregler behöver bestämmas och få sin plats i de kommunala arvodesbestämmelserna. Det finns i dagsläget inga planer på att bolaget ska bygga upp en egen förvaltningsorganisation. Situationen kan förändras över tid men tillsvidare finns bolagets huvudsakliga kompetensbehov tillfredsställt inom Ale kommuns organisation. Utredningen får visa hur det i praktiken ska lösas.

Bolaget har inte de ekonomiska muskler som krävs för att kunna genomföra köpet. Kommunfullmäktige behöver därför besluta om aktieägartillskott motsvarande förvärvspriset jämte omkostnader såsom eventuella skatter och avgifter för lagfart med mera.

Flera av kommunens nämnder ansvarar för olika delar av kommunens egna fastighetsbestånd, där varje bolag och förvaltning är bemannade med sin kompetens inom området. Det är rimligt att den samlade kompetensen inom Ale kommuns koncern bistår i arbetet med förvärv och förvaltning av fastigheten. Kommunstyrelsen föreslår därför kommunfullmäktige besluta att ge berörda nämnder och bolag i uppdrag att bistå Evert AB och kommunstyrelsens förvaltning vid de åtgärder som krävs för att underlätta och genomföra förvärvet.

Ekonomisk bedömning

Marknadsvärdet konstitueras av den framtida nytta en förvärvare kan ha av marken. Avgörande för detta är främst vad fastigheten får användas till samt i vilken utsträckning fastigheten får bebyggas. Marknadsvärdet bestäms av den tillåtna och möjliga användningen som motiverar det högsta värdet, 'highest and best use'. I föreliggande fall är denna användning i princip given av förutsättningarna för värdebedömningen.

Markens tilltänkta användning är ett kommunhus för kommunens samtliga förvaltningar. Byggnaden kommer att utformas som en sedvanlig kontorsbyggnad, anpassad för kommunal verksamhet, företrädesvis Ale kommun. Ale kommun får anses vara en stabil och trygg hyresgäst då det i dagsläget inte finns någonting som talar för att kommunen ska upphöra eller

att dess uppgifter kommer att minska i omfång. Med en stigande befolkning kommer istället kraven på utökad verksamhet stiga och därmed stiger även kommunens lokalbehov.

Att förvärva marken för att bygga och förvalta ett kommunhus kommer medföra stora investerings- och driftskostnader för kommunen. Men att inte göra något alls bedöms medföra högre kostnader. Inte minst när det gäller de indirekta kostnaderna som följer av att erbjuda en sämre arbetsmiljö för sina anställda än vad andra konkurrerande verksamheter gör. Ale kommun har därför också bedömt att ett gemensamt kommunhus behöver byggas.

Därmed kan den kommunala nyttan av förvärvet anses vara monumental.

Den värdering som gjordes 2021 av den del som var tänkt till kommunhustomt landade i ett sannolikt värde i intervallet 1500 – 2500 kr/m² BTA. I den tilltänkta planen var kommunhuset planerat till 16400 BTA, vilket innebär ett bedömt marknadsvärde 24,6 mkr – 41,0 mkr. Efter 2021 har marknaden dels gått upp, dels ned. Ale kommun bedömer dock att värdet efter uppgång och nedgång ligger inom det värderade spannet. Den då anlitate värderaren stannade vid 2000 kr/kvm BTA +/- 10%. Med det omtag i planarbetet som bedöms nödvändigt kan det inte uteslutas att antalet BTA kommer att förändras.

Befintliga huskroppar är i vad som benämns som normalt skick med vissa behov av kundanpassningar i de tomtställda lokalerna. Underhållsåtgärder bedöms vara något över normalt, något högre utvändigt än invändigt. Det kommunala syftet med förvärvet är att riva befintliga hus till förmån för ett kommande kommunhus. Det är inte aktuellt att över tid tillhandahålla lokalerna för uthyrning i dess nuvarande form. Eventuella kommande underhållsåtgärder måste därför analyseras och bedömas ur det perspektivet.

Beaktat den kommunala nyttan av förvärvet, kommunens alternativkostnader utan förvärv och det bedömda marknadsvärdet gör förvaltningen bedömningen att det begärda priset som Balder erbjuder är rimligt.

I samband med fastighetsaffärer uppstår förvärvskostnader, såsom skatter, avgifter samt eventuella lantmäterikostnader. Dessa kostnader är inte inräknade i redovisade belopp.

Invånarperspektiv

Med förvärvet skapas en kommunal rådighet över fastigheter som har ett stort strategiskt värde för utvecklingen av Nödinge och Ale kommun. Förvärvet gör det enklare för kommunen att skapa en kommungemensam byggnad i vilken all kontorspersonal kan samlas. Med ett kommunhus för alla förvaltningar blir det enklare för invånarna att besöka kommunen. När servicen till invånarna samlas under ett och samma tak ökar förutsättningarna för en mer enhetlig och korrekt myndighetsutövning samt att förvaltningar lättare kan lösa gränsdragningsproblem mellan enheter och förvaltningar.

Hållbarhetsperspektiv

Med förvärvet skapas en kommunal rådighet över fastigheter som har ett stort strategiskt värde för utvecklingen av Nödinge som tätort. Kommunen kan på ett tydligare sätt påverka

bostadsstrukturen i Nödinge, vilket är grundläggande faktorer för att nå ett av de tre hållbarhetskriterierna.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Kommunallagen (2017:725) (KL)

2 kap 1 § (Lokaliseringsprincipen)

Kommuner och regioner får själva ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller regionens område eller deras medlemmar.

2 kap 6 § (Självkostnadsprincipen)

Kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

2 kap 7 § (Kommunal näringsverksamhet och förbud mot vinstsyfte)

Kommuner och regioner får driva näringsverksamhet, om den drivs utan vinstsyfte och syftar till att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster åt medlemmarna.

10 kap 1 § (Överlämnande av kommunala angelägenheter)

Fullmäktige i kommuner eller regioner får, om det inte i lag eller annan författning anges att angelägenheten ska bedrivas av en annan kommunal nämnd, besluta att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till en juridisk person eller en enskild individ.

10 kap 3 §

Om en kommun eller region med stöd av 1 § lämnar över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag, ska fullmäktige:

(...)

4. Se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas.

Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter (Befogenhetslagen)

1 kap 3 §

Trots bestämmelserna i KL 2 kap 6 och 7 §§ ska verksamheten bedrivas på affärsmässiga grunder vid tillämpningen av följande bestämmelser i denna lag:

- (...)
- 3 kap. 6 § om lokaler
- (...)

Det finns legalt stöd för kommunen att via Evert AB förvärva fastigheten och låta Evert AB driva verksamheten enligt affärsmässiga principer. Det är lagkrav att fullmäktige ska ges möjlighet att yttra sig innan bolaget genomför affären.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Nödvändiga handlingar undertecknas av Evert ABs styrelseordförande. Aktuella handlingar överlämnas därefter till berörda bolag, nämnder och förvaltningar för fortsatt hantering enligt gällande reglemente.

Förvaltningens bedömning

Syftet med förvärvet är att skapa kommunal rådighet över en fastighet vars enda egentliga möjliga användning är kontorsändamål. Kommunens ambition är dessutom att skapa ett kommunhus där samtliga kommunala förvaltningar kan samlas. Om det blir effektivast att hantera i en uppdatering av det befintliga planarbetet eller om det behöver göras ett eller flera omtag i planarbetet är en fråga för samhällsbyggnadsnämnden. Kommunstyrelsen föreslår därför att återremittera ärendet om detaljplan för Nödinge 38:11 med flera till samhällsbyggnadsnämnden för vidare beredning beaktat förvärv och förändrad vilja att exploatera i området.

Med kommunal rådighet ökar kommunens möjlighet att styra utvecklingen av Ale Torg och Nödinge i stort. Det bedömer förvaltningen är till gagn för kommunens utveckling, ur social, ekologisk och ekonomisk synvinkel.

Förvaltningen bedömer att det pris nuvarande fastighetsägare erbjuder för förvärvet är rimligt.

Förvaltningen bedömer att bolagsformen är den lämpligaste formen att bedriva en effektiv kommunal exploateringsverksamhet i Ale kommun och delar därför Evert ABs hemställan om förvärv och aktieägartillskott.

Förvaltningen bedömer att förvärvet är ett typexempel på ett strategiskt markförvärv och föreslår därför kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna förvärvet.

Akteullt köp är markerat med röd begränsningslinje

Stamfastigheten är markerad med vit begränsningslinje

Evert ABs fastighetsbestånd i Nödinge är gulmarkerat

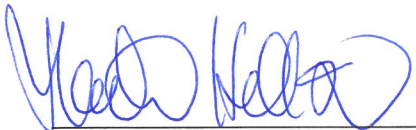

Protokoll från styrelsemöte i En väg efter rätt Tanke AB, onsdagen den 13 juni 2024.

Närvarande styrelseledamöter: Ken Gunnesson (ordinarie), Martin Hellström (ersättare)

- § 1 Sammanträdet öppnades av Ken Gunnesson som utsågs till ordförande.
- § 2 Beslöts att protokollet skulle föras av Martin Hellström och justeras av Ken Gunnesson.
- § 3 Styrelsen beslutade att hemställa om att få förvärva del av fastighet Nödinge 38:14 till en kostnad av 43 miljoner kronor jämte eventuella förvärvskostnader som finansieras genom ett aktieägartillskott på 45 miljoner kronor för att kunna genomföra affären.
- § 4 Det noterades att besluten varit enhälliga.
- § 5 Sammanträdet avslutades.

Nödinge 2024-06-13

Martin Hellström
Sekreterare

Ken Gunnesson
Ordförande/Justerare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(4)

Kommunledningsförvaltningen

Diarienummer: 2023/607

Datum: 2024-06-12

Kommunchef, Maria Kosterlind Reinholdsson

Kommunstyrelsen

Avsiktsförklaring mellan delägare i Gryaab AB avseende utredning rörande Bollebygds kommuns framtida hantering av avloppsvatten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att godkänna avsiktsförklaring avseende Bollebygds kommuns framtida hantering av avloppsvatten

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Bollebygds kommun är delägare i Gryaab AB sedan 2019. Bland annat mot bakgrund av de förändrade infrastrukturella förutsättningarna avser Bollebygds kommun att på nytt utreda alternativ till att framgent avleda avloppsvattnet till Ryaverket. Utredningens resultat kan i förlängningen leda till att Bollebygds kommun önskar förändra alternativt avveckla delägarskapet.

Maria Kosterlind Reinholdsson

Kommunchef

Beslutsunderlag

Avsiktsförklaring avseende Bollebygd kommuns framtida hantering av avloppsvatten,

Beslutet skickas till:

För vidare hantering
Gryab AB

SBN

För kännedom

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ärendet

Bollebygds kommun är delägare i Gryaab AB sedan 2019. Övriga kommuner med delägarskap i Gryaab AB utgörs av Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Mölndal, Partille och Lerum. Göteborgs kommun är majoritetsägare och äger 71 procent av aktierna. Bollebygds kommuns ägarandel uppgår till en procent.

Genom delägarskap i Gryaab AB har delägarkommunerna bland annat förbundit sig att, som huvudregel, avleda allt sitt kommunala avloppsvatten till Gryaabs anläggningar. Vid tidpunkten för Bollebygds kommuns inträde saknades praktiska förutsättning för avledning av avloppsvattnet till Ryaverket och denna situation gäller också i dagsläget. Planeringen har varit att avleda av avloppsvattnet via Härryda kommun med start cirka 2026. Förutsättningar för Bollebygds kommun att ansöka om delägarskap i Gryaab AB bedömdes finnas bland annat beaktat den dåvarande regeringens satsning på utvecklad infrastruktur mellan Göteborg och Borås. Satsningen bedömdes medföra utsikter för Bollebygds kommun att utvecklas och expandera vilket motiverade anslutning till Gryaab AB för att öka Bollebygds kapacitet att ta emot avloppsvatten.

Förutsättningar för övriga delägare att erbjuda Bollebygds kommuns delägarskap och anslutning till Gryaab AB bedömdes främst finnas med hänvisning till ökat samarbete avseende råvattenskydd.

Under senare delen av 2022 fattade den under hösten nytillträdde regeringen beslut om att avvakta arbetet med den nya järnvägen mellan Göteborg och Borås.

Bland annat mot bakgrund av de förändrade infrastrukturella förutsättningarna avser Bollebygds kommun att på nytt utreda alternativ till att framgent avleda avloppsvattnet till Ryaverket. Utredningens resultat kan i förlängningen leda till att Bollebygds kommun önskar förändra alternativt avveckla delägarskapet.

Ekonomisk bedömning

I det fall att Bollebygds kommun efter genomförd utredning önskar utträda ur Gryaab AB påverkar detta avgiften för övriga delägare mycket marginellt. I beredningen inför att Bollebygds kommun erbjöds delägarskap bedömdes Bollebygds kommuns andel av den totala avgiften tillika andelen av beräknade flöden till Ryaverket som mycket små, cirka 0,2 - 0,3 procent.

Bollebygds kommuns ägarandel i Gryaab AB uppgår till 1 procent. Om Bollebygds kommun i framtiden beslutar att ta hand om avloppsvattnet i egna anläggningar så kommer del av investeringsutgifter för Nya Rya (planerad utbyggnad av Ryaverket) att slås ut på kvarvarande sju delägare. Givet nuvarande bedömning av den totala investeringsutgiften på fyra till sex miljarder kronor så kommer cirka 40 - 60 miljoner kronor att slås ut på övriga delägare baserat på ägarandelar.

Invånarperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Hållbarhetsperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL xxxx-xx-xx

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Beslutet översänds till Gryaab AB.

Förvaltningens bedömning

Genom avsiktsförklaringen framgår att samtliga parter är införstådda med att Bollebygds kommun utreder möjligheterna att omhänderta avloppsvatten från Bollebygds kommun i egen regi genom utveckling av befintliga och/eller etablering av nya reningsanläggningar.

Vidare framgår av avsiktsförklaringen att parterna är införstådda med att Bollebygds rening av avloppsvatten är av väsentlig betydelse för den regionala vattenförsörjningen, samt därmed för delägarkommunerna och Gryaab AB.

4(4)

Dessutom framgår att samtliga delägare är införstådda med att det är av väsentlig betydelse att beslut i frågor som bedöms vara av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för Gryaab fortsatt fattas i respektive delägarkommuns kommunfullmäktige under den tid som Bollebygds kommun utreder hur avloppsvattnet ska hanteras.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-09-20

Diarienummer 0724/23

Handläggare

Jakob Jendeby

Telefon: 031-368 00 07

E-post: jakob.jendeby@stadshuset.goteborg.se

Avsiktsförklaring mellan delägare i Gryaab AB avseende utredning rörande Bollebygds kommuns framtida hantering av avloppsvatten

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Avsiktsförklaringen mellan delägarna i Gryaab AB avseende utredning rörande Bollebygds kommuns framtida hantering av avloppsvatten, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns.

Sammanfattning

Vid möte i Gryaab AB:s ägarråd 2023-01-19 informerade ägarrådsrepresentant från Bollebygds kommun övriga delägare om att Bollebygds kommun, till följd av bland annat förändrade förutsättningar rörande järnvägsutbyggnad, utreder möjligheten att ta hand om spillvatten i egen regi och därmed kanske inte har för avsikt att avleda avloppsvatten till Ryaverket i enlighet med tidigare intentioner. Utredningens resultat kan medföra att Bollebygds kommun omprövar delägarskapet i Gryaab AB.

Ägarrådet kom överens om att ta fram ett intentionspapper/avsiktsförklaring där delägarnas olika behov säkerställs i det fall att Bollebygd på sikt önskar lämna eller förändra delägandet i Gryaab AB. Bland annat framhölls vikten av att nödvändiga beslut rörande kapacitetsutvecklingen vid Ryaverket (Nya Rya) fortsatt tas i samtliga delägares kommunfullmäktige. Parternas avsikt är att Bollebygds kommun inte åtar sig något fullt kostnadsansvar för investeringar i projekt Nya Rya för det fall Bollebygds kommun efter utredningen beslutar om utträde som delägare i Gryaab AB alternativt att inte avleda sitt avloppsvatten till Ryaverket.

Gryaab AB har i samverkan med delägarnas VA-huvudmän på ägarrådets uppdrag utarbetat en avsiktsförklaring vilken godkändes i ägarråden 2023-06-01.

Styrelsen i Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) beslutade 2023-08-21 § 81 att rekommendera kommunfullmäktige att besluta om avsiktsförklaring med delägare i Gryaab AB under den tid som Bollebygds kommun utreder framtida hantering av avloppsvatten.

Kretslopp och vattennämnden har enligt ansvar i sitt reglemente avgett ett yttrande som sammanfattas i ärendet, se bilaga 2.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I det fall att Bollebygds kommun efter genomförd utredning önskar utträda ur Gryaab AB påverkar detta avgiften för övriga delägare mycket marginellt. I beredningen inför att Bollebygds kommun erbjuds delägarskap bedömdes Bollebygds kommuns andel av den totala avgiften tillika andelen av beräknade flöden till Ryaverket som mycket små, cirka 0,2-0,3 procent. Bollebygds kommuns ägarandel i Gryaab AB uppgår till 1 procent. Om Bollebygds kommun i framtiden beslutar att ta hand om avloppsvattnet i egna anläggningar så kommer del av investeringsutgifter för Nya Rya att fördelas kvarvarande sju delägare. Givet nuvarande bedömning av den totala investeringsutgiften på fyra till sex miljarder kronor så kommer cirka 40-60 miljoner kronor att slås ut på övriga delägare baserat på ägarandelar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Vid tidpunkten för Bollebygds inträde i Gryaab AB 2019 gjordes bedömningen att fördelen för övriga delägare med att erbjuda Bollebygds kommun delägarskap, främst bestod i möjligheter till ett ökat regionalt samarbete och ett ökat råvattenskydd. Ambitionen i avsiktsförklaringen är att bevara samverkan för råvattenskydd, dricksvattenkvalitet och därmed sammanhängande frågor i regionen oavsett det beslut som Bollebygds kommun väljer efter avslutad utredning.

Bedömning ur social dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Göteborgs Stadshus AB handlingar 2023-08-21 § 81
2. Kretslopp och vattennämndens handlingar 2023-08-23 § 137

Ärendet

Ärendet omfattar förslag till avsiktsförklaring mellan delägarna i Gryaab AB. Avsiktsförklaringen syftar till att klargöra delägarnas behov då Bollebygds kommun på nytt avser att utreda möjligheterna att omhänderta kommunens avloppsvatten i egen regi genom utveckling av befintliga och/eller etablering av nya reningsanläggningar istället för att framgent avleda avloppsvattnet till Ryaverket i enlighet med tidigare planering.

Beskrivning av ärendet

Bollebygds kommun är delägare i Gryaab AB sedan 2019. Övriga kommuner med delägarskap i Gryaab AB utgörs av Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Mölndal, Partille och Lerum. Göteborgs kommun är majoritetsägare och äger 71 % av aktierna. Bollebygds kommuns ägarandel uppgår till 1 %.

Genom delägarskap i Gryaab AB har delägarkommunerna bland annat förbundit sig att, som huvudregel, avleda allt sitt kommunala avloppsvatten till Gryaabs anläggningar. Vid tidpunkten för Bollebygds kommuns inträde saknades praktiska förutsättning för avledning av avloppsvattnet till Ryaverket och denna situation gäller också i dagsläget. Planeringen har varit att avleda av avloppsvattnet via Härryda kommun med start cirka 2026. Förutsättningar för Bollebygds kommun att ansöka om delägarskap i Gryaab AB bedömdes finnas bland annat beaktat den dåvarande regeringens satsning på utvecklad infrastruktur mellan Göteborg och Borås. Satsningen bedömdes medföra utsikter för Bollebygds kommun att utvecklas och expandera vilket motiverade anslutning till Gryaab AB för att öka Bollebygds kapacitet att ta emot avloppsvatten. Sett till helheten så utgör Bollebygds kommuns andel av den totala avgiften tillika andelen av beräknade flöden till Ryaverket som mycket små, cirka 0,2-0,3 procent.

Förutsättningar för övriga delägare att erbjuda Bollebygds kommuns delägarskap och anslutning till Gryaab AB bedömdes främst finnas med hänvisning till ökat samarbete avseende råvattenskydd. En anslutning av Bollebygds kommun skulle exempelvis innebära att utsläpp av renat avloppsvatten flyttas nedströms från gemensamma råvattentäkter.

Nuläge

Under senare delen av 2022 fattade den under hösten nyttillträdde regeringen beslut om att avvakta arbetet med den nya järnvägen mellan Göteborg och Borås. Bland annat mot bakgrund av de förändrade infrastrukturella förutsättningarna avser Bollebygds kommun att på nytt utreda alternativ till att framgent avleda avloppsvattnet till Ryaverket. Utredningens resultat kan i förlängningen leda till att Bollebygds kommun önskar förändra alternativt avveckla delägarskapet.

Vid möte i Gryaab AB:s ägarråd 2023-01-19 informerade ägarrådsrepresentant från Bollebygds kommun övriga delägare om att Bollebygds kommun, till följd av de förändrade förutsättningarna, undersöker möjligheten att ta hand om spillvatten i egen regi och därmed kanske inte har för avsikt att avleda avloppsvatten till Ryaverket i enlighet med tidigare intentioner men att något beslut är ännu inte fattat. Ägarrådet kom överens om att ta fram ett intentionspapper där delägarnas olika intressen säkerställs i det fall att Bollebygd på sikt önskar lämna delägandet i Gryaab AB. Bland annat framhölls vikten av att nödvändiga beslut rörande Nya Rya (utbyggnaden av Ryaverket) fortsatt fattas i samtliga delägares kommunfullmäktige.

Teknisk-/ekonomisk delegation med ansvariga tjänstepersoner från delägarkommunerna ombads att tillsammans med Gryaab AB ta fram ett förslag till intentionspapper/avsiktsförklaring och återkomma till ägarrådets möte 2023-06-01.

Vid ägarrådets möte 2023-06-01 föredrogs förslag till avsiktsförklaring vilken dessförinnan godkänts av teknisk/ekonomisk delegation. Som förslag till fortsatt hantering gäller att, då överenskommelsen görs av ägarna till Gryaab AB, avsiktsförklaringen ska beslutas av respektive delägares kommunfullmäktige. Ägarsamrådet godkände förslag till avsiktsförklaring och förslag till fortsatt hantering innebärande att avsiktsförklaringen ska föreläggas kommunfullmäktige i samtliga delägarkommuner.

Avsiktsförklaringen

Genom avsiktsförklaringen framgår att samtliga parter är införstådda med att Bollebygds kommun utreder möjligheterna att omhänderta avloppsvatten från Bollebygds kommun i egen regi genom utveckling av befintliga och/eller etablering av nya reningsanläggningar.

Vidare framgår av avsiktsförklaringen att parterna är införstådda med att Bollebygds rening av avloppsvatten är av väsentlig betydelse för den regionala vattenförsörjningen, samt därmed för delägarkommunerna och Gryaab AB.

Dessutom framgår att samtliga delägare är införstådda med att det är av väsentlig betydelse att beslut i frågor som bedöms vara av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för Gryaab fortsatt fattas i respektive delägarkommuns kommunfullmäktige under den tid som Bollebygds kommun utreder hur avloppsvattnet ska hanteras. Parterna är överens om att Bollebygds kommun även fortsättningsvis ska fullgöra sitt ansvar i egenskap av delägare såtillvida att beslut i frågor av principiell beskaffenhet eller annars större vikt fortsatt fattas i Bollebygds kommunfullmäktige. Sådana beslut inkluderar, men är inte begränsade till, beslut rörande Projekt Nya Rya. Parternas avsikt är att Bollebygds kommun inte åtar sig något fullt kostnadsansvar för investeringar i Projekt Nya Rya för det fall Bollebygds kommun efter utredning beslutar att utträda som delägare i Gryaab AB eller att inte avleda sitt avloppsvatten till Ryaverket.

Avsiktsförklaringen gäller till och med 31 december 2024, se bilaga 1.

Kretslopp och vattennämndens yttrande

Kretslopp och vattennämnden har enligt sitt reglemente ansvar för att avge yttrande inför kommunfullmäktiges beslut i frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen som berör Renova inom avfallsområdet och Gryaab inom VA-området.

Nämnden beslutade 2023-08-23 §137 att anta ett yttrande i ärendet, se bilaga 2.

Kretslopp och vattennämnden har inga synpunkter på avsiktsförklaringen. Kretslopp och vattennämnden menar att det är viktigt att Bollebygd kan genomföra sin utredning samtidigt som ägarperspektivet och gemensamma stora projekt som Nya Rya säkerställs. Kretslopp och vattennämnden anser att den regionala vattenförsörjningen och det avtal som kretslopp och vatten har med Kungsbacka, som har Lygnen som huvudsaklig råvattentäkt, tryggas genom avsiktsförklaringen.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att avsiktsförklaringen innehåller de perspektiv som behöver beaktas. Genom avsiktsförklaringen säkerställs de olika delägarnas behov, Bollebygd kan genomföra sin utredning samtidigt som det pågående arbetet med Nya Rya kan fortskrida.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

§ 81

Avsiktsförklaring mellan delägare i Gryaab AB avseende utredning rörande Bollebygds kommuns framtida hantering av avloppsvatten

Beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Göteborgs Stadshus AB rekommenderar kommunfullmäktige att besluta om avsiktsförklaring, i enlighet med beslutsunderlagets bilaga 1 med delägare i Gryaab AB under den tid som Bollebygds kommun utreder framtida hantering av avloppsvatten.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Handling

Beslutsunderlag, dnr 0053/23.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2023-08-25

Underskrifter

Sekreterare

Johan Hörnberg

Ordförande

Jonas Attenius

Justerande

Axel Josefson

Beslutsunderlag

Styrelsen 2023-06-12

Diarienummer 0053/23

Handläggare: Mats Boogh, bolagsansvarig

Telefon: 031-368 54 55

E-post: mats.boogh@gshab.goteborg.se

Avsiktsförklaring mellan delägare i Gryaab AB avseende utredning av Bollebygds kommuns framtida hantering av avloppsvatten

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Göteborgs Stadshus AB rekommenderar kommunfullmäktige att besluta om avsiktsförklaring, i enlighet med beslutsunderlagets bilaga 1 med delägare i Gryaab AB under den tid som Bollebygds kommun utreder framtida hantering av avloppsvatten.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Sammanfattning

Vid möte i Gryaab AB:s ägarråd 2023-01-19 informerade ägarrådsrepresentant från Bollebygds kommun övriga delägare om att Bollebygds kommun, bland annat till följd av förändrade förutsättningar rörande järnvägsutbyggnad, utreder möjligheten att ta hand om spillvatten i egen regi och därmed kanske inte har för avsikt att avleda avloppsvatten till Ryaverket i enlighet med tidigare intentioner. Utredningens resultat kan medföra att Bollebygds kommun omprövar delägarskapet i Gryaab AB.

Ägarrådet överenskom att ta fram ett intentionspapper/avsiktsförklaring där delägarnas olika behov säkerställs i det fall att Bollebygd på sikt önskar lämna eller förändra delägandet i Gryaab AB. Bland annat framhölls vikten av att nödvändiga beslut rörande Nya Rya fortsatt tas i samtliga delägares kommunfullmäktige. Parternas avsikt är att Bollebygds kommun inte åtar sig något fullt kostnadsansvar för investeringar i projekt Nya Rya för det fall Bollebygds kommun efter utredning beslutar att utträda som delägare i Gryaab AB alternativt att inte avleda sitt avloppsvatten till Ryaverket.

Gryaab AB har i samverkan med delägarnas VA-huvudmän på ägarrådets uppdrag utarbetat en avsiktsförklaring vilken godkändes i ägarråden 2023-06-01.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I det fall att Bollebygds kommun efter genomförd utredning önskar utträda ur Gryaab AB påverkar detta avgiften för övriga delägare mycket marginellt. I beredningen inför att Bollebygds kommun erbjöds delägarskap bedömdes Bollebygds kommuns andel av den totala avgiften tillika andelen av beräknade flöden till Ryaverket som mycket små, cirka 0,2 - 0,3 procent.

Bollebygds kommuns ägarandel i Gryaab AB uppgår till 1 procent. Om Bollebygds kommun i framtiden beslutar att ta hand om avloppsvattnet i egna anläggningar så kommer del av investeringsutgifter för Nya Rya (planerad utbyggnad av Ryaverket) att slås ut på kvarvarande sju delägare. Givet nuvarande bedömning av den totala investeringsutgiften på fyra till sex miljarder kronor så kommer cirka 40 - 60 miljoner kronor att slås ut på övriga delägare baserat på ägarandelar.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Vid tidpunkten för Bollebygds inträde i Gryaab AB 2019 gjordes bedömningen att fördelen för övriga delägare med att erbjuda Bollebygds kommun delägarskap främst bestod i möjligheter till ett ökat regionalt samarbete och ett ökat råvattenskydd.

Ambitionen i avsiktsförklaringen är att bevara samverkan för råvattenskydd, dricksvattenkvalitet och därmed sammanhängande frågor i regionen oavsett vilken väg som Bollebygds kommun väljer efter avslutad utredning.

Bilagor

1. Avsiktsförklaring avseende Bollebygd kommuns framtida hantering av avloppsvatten

Ärendet

Ärendet omfattar förslag till avsiktsförklaring mellan delägarna i Gryaab AB avseende att Bollebygds kommun utreder framtida hantering av avloppsvatten.

Avsiktsförklaringen syftar till att klargöra delägares behov då Bollebygds kommun på nytt avser att utreda möjligheterna att omhänderta kommunens avloppsvatten i egen regi genom utveckling av befintliga och/eller etablering av nya reningsanläggningar istället för att framgent avleda avloppsvattnet till Ryaverket i enlighet med tidigare planering.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Bollebygds kommun är delägare i Gryaab AB sedan 2019. Övriga kommuner med delägarskap i Gryaab AB utgörs av Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Mölndal, Partille och Lerum. Göteborgs kommun är majoritetsägare och äger 71 % av aktierna. Bollebygds kommuns ägarandel uppgår till 1 %.

Genom delägarskap i Gryaab AB har delägarkommunerna bland annat förbundit sig att, som huvudregel, avleda allt sitt kommunala avloppsvatten till Gryaabs anläggningar. Vid tidpunkten för Bollebygds kommuns inträde saknades praktiska förutsättning för avledning av avloppsvattnet till Ryaverket och denna situation gäller också i dagsläget. Planeringen har varit att avleda av avloppsvattnet via Härryda kommun med start cirka 2026. Förutsättningar för Bollebygds kommun att ansöka om delägarskap i Gryaab AB bedömdes finnas bland annat beaktat den dåvarande regeringens satsning på utvecklad infrastruktur mellan Göteborg och Borås. Satsningen bedömdes medföra utsikter för Bollebygds kommun att utvecklas och expandera vilket motiverade anslutning till Gryaab AB för att öka Bollebygds kapacitet att ta emot avloppsvatten. Sett till helheten så utgör Bollebygds kommuns andel av den totala avgiften tillika andelen av beräknade flöden till Ryaverket som mycket små, cirka 0,2 - 0,3 procent.

Förutsättningar för övriga delägare att erbjuda Bollebygds kommuns delägarskap och anslutning till Gryaab AB bedömdes främst finnas med hänvisning till ökat samarbete avseende råvattenskydd. En anslutning av Bollebygds kommun skulle exempelvis innebära att utsläpp av renat avloppsvatten flyttas nedströms från gemensamma råvattentäkter.

Nuläge

Under senare delen av 2022 fattade den under hösten nyttillträdde regeringen beslut om att avvakta arbetet med den nya järnvägen mellan Göteborg och Borås. Bland annat mot bakgrund av de förändrade infrastrukturella förutsättningarna avser Bollebygds kommun att på nytt utreda alternativ till att framgent avleda avloppsvattnet till Ryaverket. Utredningens resultat kan i förlängningen leda till att Bollebygds kommun önskar förändra alternativt avveckla delägarskapet.

Vid möte i Gryaab AB:s ägarråd 2023-01-19 informerade ägarrådsrepresentant från Bollebygds kommun övriga delägare om att Bollebygds kommun, till följd av de förändrade förutsättningarna, undersöker möjligheten att ta hand om spillvatten i egen regi och därmed kanske inte har för avsikt att avleda avloppsvatten till Ryaverket i enlighet med tidigare intentioner men att något beslut är ännu inte fattat. Ägarrådet överenskom om att ta fram ett intentionspapper där delägarnas olika intressen säkerställs i

det fall att Bollebygd på sikt önskar lämna delägandet i Gryaab AB. Bland annat framhölls vikten av att nödvändiga beslut rörande Nya Rya (utbyggnaden av Ryaverket) fortsatt fattas i samtliga delägares kommunfullmäktige. Teknisk-/ekonomisk delegation med ansvariga tjänstemän från delägarkommunerna ombads att tillsammans med Gryaab AB ta fram ett förslag till intentionspapper/avsiktsförklaring och återkomma till ägarrådets möte 2023-06-01.

Vid ägarrådets möte 2023-06-01 föredrogs förslag till avsiktsförklaring vilken dessförinnan godkänts av teknisk/ekonomisk delegation. Som förslag till fortsatt hantering gäller att, då överenskommelsen görs av ägarna till Gryaab AB, avsiktsförklaringen ska beslutas av respektive delägares kommunfullmäktige.

Ägarsamrådet godkände förslag till avsiktsförklaring och förslag till fortsatt hantering innebärande att avsiktsförklaringen ska föreläggas kommunfullmäktige i samtliga delägarkommuner.

Avsiktsförklaringen

Genom avsiktsförklaringen framgår att samtliga parter är införstådda med att Bollebygds kommun utreder möjligheterna att omhänderta avloppsvatten från Bollebygds kommun i egen regi genom utveckling av befintliga och/eller etablering av nya reningsanläggningar.

Vidare framgår av avsiktsförklaringen att parterna är införstådda med att Bollebygds rening av avloppsvatten är av väsentlig betydelse för den regionala vattenförsörjningen, samt därmed för delägarkommunerna och Gryaab AB.

Dessutom framgår att samtliga delägare är införstådda med att det är av väsentlig betydelse att beslut i frågor som bedöms vara av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för Gryaab fortsatt fattas i respektive delägarkommuns kommunfullmäktige under den tid som Bollebygds kommun utreder hur avloppsvattnet ska hanteras. Parterna är överens om att Bollebygds kommun även fortsättningsvis ska fullgöra sitt ansvar i egenskap av delägare såtillvida att beslut i frågor av principiell beskaffenhet eller annars större vikt fortsatt fattas i Bollebygds kommunfullmäktige. Sådana beslut inkluderar, men är inte begränsade till, beslut rörande Projekt Nya Rya. Parternas avsikt är att Bollebygds kommun inte åtar sig något fullt kostnadsansvar för investeringar i Projekt Nya Rya för det fall Bollebygds kommun efter utredning beslutar att utträda som delägare i Gryaab AB eller att inte avleda sitt avloppsvatten till Ryaverket.

Avsiktsförklaringen gäller till och med 31 december 2024. Avsiktsförklaringen utgör bilaga till detta ärende.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

AVSIKTSFÖRKLARING

Denna avsiktsförklaring avseende Bollebygd kommuns framtida hantering av avloppsvatten m.m. har den [xx månad år] ingåtts mellan;

- 1) Göteborgs kommun (212000-1355),
- 2) Ale kommun (212000-1439),
- 3) Härryda kommun (212000-1264),
- 4) Kungälv kommun (212000-1371),
- 5) Mölndals kommun (212000-1363),
- 6) Partille kommun (212000-1272) och
- 7) Lerums kommun (212000-1447),

nedan kallade "**Delägarkommunerna**",

och

- 8) Bollebygd kommun (212000-2973), nedan kallat "**Bollebygd**".

Delägarkommunerna och Bollebygd anges nedan också som

"**Part**" eller gemensamt "**Parterna**".

1 BAKGRUND OCH SYFTE

1.1 Bakgrund

1.1.1 Delägarkommunerna är delägare i det kommunalägda bolaget Gryaab AB ("**Gryaab**"), vars verksamhet syftar till att behandla avloppsvatten från Gryaabs delägarkommuner. Fram till 2019 ägdes Gryaab av kommunerna Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Mölndal, Partille och Lerum. Göteborg har varit och är fortfarande den största ägaren. Genom sitt delägarskap i Gryaab har Gryaabs delägarkommuner bl.a. förbundit sig att, som huvudregel, avleda allt sitt kommunala avloppsvatten till Gryaabs anläggningar.

1.1.2 I september 2019 beviljades Bollebygd inträde såsom delägare i Gryaab, och Bollebygd tecknade 103 st. aktier i en riktad nyemission till teckningskursen 9 620,25

kr/aktie. Vid tidpunkten för Bollebygds inträde saknade Bollebygd praktiska förutsättningar för att avleda sitt avloppsvatten till Gryaabns anläggningar. Trots detta bedömdes ändamålsenliga förutsättningar för inträde som delägare i Gryaab finnas, bl.a. beaktat den dåvarande regeringens satsning på utvecklad infrastruktur mellan Göteborg och Stockholm. Satsningen bedömdes medföra utsikter för Bollebygd att utvecklas och expandera, vilket motiverade anslutning till Gryaab för att öka Bollebygds kapacitet att ta emot avloppsvatten.

- 1.1.3 Bollebygds anslutning till Gryaab bedömdes även ändamålsenlig med hänvisning till att recipienten Lygnern, vilken ansluter till Bollebygd genom olika mindre vattendrag, nyttjas för den regionala vattenförsörjningen som komplement till Göta Älv. Genom avtal med Kungsbacka kommun äger Göteborgs Stad och Mölndals kommun rätt att motta dricksvatten som härrör från Lygnern i händelse av dricksvattenbrist. Göteborgs Stad och Mölndals kommun kan i sin tur leverera dricksvatten dels till varandra, dels till Partille, Ale, och Härryda kommun m.fl.
- 1.1.4 Sedan Bollebygd anslöt som delägare till Gryaab har flertalet förutsättningar förändrats. Bland annat har kostnaderna för överföringsledningar kraftigt ökat och marken vid Bollebygds befintliga reningsverk planeras inte längre nyttjas för annat ändamål. Härtill råder osäkerhet kring den infrastrukturella utveckling (järnväg) som tidigare planerats för anläggande mellan Göteborg och Borås. Mot bakgrund av de förändrade förutsättningarna undersöker Bollebygd för närvarande möjligheterna att omhänderta kommunens avloppsvatten i egen regi respektive möjligheterna att ansluta till Gryaabns anläggningar ("**Utredningen**"). Från Utredningen undantas avloppsvatten från Töllsjö, vilket för närvarande avleds till Töllsjö reningsverk, med anledning av att det inte bedöms finnas praktiska möjligheter att ansluta detta till Gryaabns anläggningar. Beroende på resultatet av Utredningen kan Bollebygd på sikt ha ett intresse av att antingen (i) utträda som delägare i Gryaab, (ii) kvarstå som delägare i Gryaab och avleda sitt avloppsvatten till Gryaabns anläggningar eller (iii) kvarstå som delägare i Gryaab men inte avleda sitt avloppsvatten till Gryaabns anläggningar (såsom i dagsläget).
- 1.1.5 Den 1 januari 2021 ianspråk tog Gryaab ett nytt miljötillstånd för avloppsreningsverket Ryaverket. Enligt tillståndet ska Gryaab senast i mars 2025 redovisa en plan för hur Ryaverket kan byggas ut för att minska sina utsläpp. Gryaab har härav startat projektet Nya Rya för att utreda och presentera underlag för miljöprövningsdelegationen ("**Projekt Nya Rya**"). Flertalet frågor som rör Projekt Nya Rya är av principiell beskaffenhet eller annars av sådan vikt att de tillställs kommunfullmäktige i respektive delägarkommun för beslut.

1.1.6 Med beaktande av bland annat Projekt Nya Rya ser Gryaab och Delägarkommunerna ett behov av att säkerställa att Bollebygd även fortsättningsvis fullgör sitt ansvar i egenskap av delägare såtillvida att alla frågor av principiell beskaffenhet eller annars större vikt fortsatt hanteras i Bollebygds kommunfullmäktige oaktat Utredningen och dess resultat. Härtill ser Delägarkommunerna ett behov av att förtydliga vikten av att den regionala vattenförsörjningen inte påverkas menligt av det tillvägagångssätt som Bollebygd, efter Utredningens färdigställande, väljer att fortskrida med.

1.2 Syfte

1.2.1 Mot bakgrund av vad som redogjorts för i p. 1.1 ovan har Parterna ingått ifrågavarande avsiktsförklaring ("**Avsiktsförklaringen**"). Avsiktsförklaringen syftar till att klargöra respektive Parts behov under, respektive efter Utredningen. Häribland har Parterna för avsikt att klargöra den fortsatta behandlingen av sådana frågor som i enlighet med Gryaabs bolagsordning och aktieägardirektiv tillställs kommunfullmäktige i respektive delägarkommun, samt iakttagande av det regionala vattenförsörjningsperspektivet m.m.

2 PARTERNAS AVSIKTSFÖRKLARING

2.1 Avledning av avloppsvatten från Bollebygd

2.1.1 Parterna är införstådda med och accepterar att Bollebygd genom Utredningen undersöker möjligheterna att omhänderta avloppsvatten från Bollebygd kommun i egen regi genom utveckling av befintliga och/eller etablering av nya reningsanläggningar respektive att avleda sitt avloppsvatten till Ryaverket. Parterna är vidare införstådda med att det inte är aktuellt att avleda avloppsvatten från Töllesjö till Ryaverket och att detta därför undantas från Utredningen. Parternas gemensamma avsikt är att avvakta närmare beslut om Bollebygds eventuella anslutning till Ryaverket för avledande av avloppsvatten till dess att resultatet av Utredningen har presenterats.

2.1.2 Parterna är överens om att Bollebygd ska verka för att färdigställa Utredningen samt presentera resultatet härav så snart som möjligt. Parterna är överens om att Utredningen i vart fall ska följa samma tidsram som Bollebygds ansökan om nytt miljötillstånd.

2.1.3 Om resultatet av Utredningen medför att Bollebygd önskar att utträda som delägare i Gryaab, eller att Bollebygd inte heller framöver avser att avleda sitt avloppsvatten till Ryaverket, så har Delägarkommunerna inte för avsikt att motsätta sig något av dessa tillvägagångssätt.

- 2.1.4 Parterna är införstådda med att Bollebygds rening av avloppsvatten är av väsentlig betydelse för den regionala vattenförsörjningen, samt därmed för Delägarkommunerna och Gryaab. Parterna är även införstådda med att förorening av Lygnern, oavsett direkt eller indirekt genom utsläpp till anslutande vattendrag, riskerar skada den konstgjorda grundvattenbildningen och därmed möjligheterna att nyttja Lygnern för tillgodoseende av den regionala vattenförsörjningen.
- 2.1.5 Mot bakgrund av vad som anges i p. 2.1.4 är Bollebygd införstådd med vikten av att, oaktat resultatet av Utredningen och Bollebygds önskade tillvägagångssätt därefter, säkerställa fortsatt god kontroll över sin avledning och rening av avloppsvatten. Bollebygd avser härav fortsatt tillse att varken kvaliteten på utgående vatten, avledningen av orenat och/eller delvis renat avloppsvatten eller omgivningspåverkan från reningsanläggningarna medför negativ påverkan på berörda råvattentäkter.
- 2.1.6 För det fall Bollebygd, efter Utredningens färdigställande, har ett intresse av att omhänderta avloppsvatten i egen regi är Parternas gemensamma avsikt att Delägarkommunerna inte ska motsätta sig att Bollebygd söker behövliga tillstånd enligt miljöbalken för utveckling av befintliga och/eller etablering av nya reningsanläggningar. Parterna är dock införstådda med att detta inte hindrar varken Delägarkommunerna eller Gryaab från att i egenskap av sakägare bevaka och företräda sina intressen, häribland genom att vid behov ställa krav på erforderlig rening med hänsyn till den regionala vattenförsörjningen och befintlig infrastruktur för omhändertagande av avloppsvatten.

2.2 Beslut i kommunfullmäktige m.m.

- 2.2.1 Parterna är införstådda med att det är av väsentlig betydelse att beslut i frågor som bedöms vara av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för Gryaab fortsatt fattas i respektive delägarkommuns kommunfullmäktige.
- 2.2.2 Mot bakgrund av p. 2.2.1 ovan är Parterna, oaktat resultatet av Utredningen och Bollebygds önskade tillvägagångssätt därefter, överens om att Bollebygd även fortsättningsvis ska fullgöra sitt ansvar i egenskap av delägare såtillvida att beslut i frågor av principiell beskaffenhet eller annars större vikt fortsatt fattas i Bollebygds kommunfullmäktige. Sådana beslut inkluderar, men är inte begränsade till, beslut rörande Projekt Nya Rya.
- 2.2.3 Parternas avsikt är att p. 2.2.2 inte ska innebära att Bollebygd åtar sig något fullt kostnadsansvar för investeringar i Projekt Nya Rya för det fall Bollebygd efter Utredningens avslutande beslutar att utträda som delägare i Gryaab eller att inte avleda sitt avloppsvatten till Ryaverket.

2.3 Rådgivning m.m.

2.3.1 För det fall Bollebygd, efter Utredningens färdigställande, beslutar att inte avleda sitt avloppsvatten till Ryaverket eller att utträda som delägare i Gryaab är Parternas gemensamma avsikt att Gryaab skulle kunna bistå Bollebygd praktiskt och rådgivningsmässigt i den operativa driften av egen reningsverksamhet i den mån som styrande dokument samt vid var tid gällande lagstiftning och praxis, häribland på kommunal- konkurrens- och upphandlingsrättens områden, tillåter. Parterna är överens om att sådant bistående bland annat ska ske i syfte att säkerställa Delägarkommunernas intressen, däribland avseende den regionala vattenförsörjningen.

2.4 Anspråk

2.4.1 Avsiktsförklaringen är inte ett juridiskt bindande dokument och kan inte ligga till grund för några skadeståndskrav eller andra ekonomiska anspråk mot någon annan Part.

3 AVSIKTSFÖRKLARINGENS GILTIGHET

3.1 Avsiktsförklaringen gäller från och med att den har undertecknats av Parterna till och med den 31 december 2024.

3.2 För det fall Bollebygd, efter Utredningens färdigställande, beslutar att avleda sitt avloppsvatten till Ryaverket upphör Avsiktsförklaringen att gälla per den dag då beslut härom vinner laga kraft.

3.3 Om Parterna tecknar avtal om en eller flera frågor som behandlas i Avsiktsförklaringen gäller, i dessa delar, vad som regleras i Parternas avtal framför vad som framgår av Avsiktsförklaringen.

Denna Avsiktsförklaring har upprättats i åtta (8) originalexemplar varav Parterna tagit varsitt.

Underskrift för Göteborgs kommun, Göteborg [Infoga datum]: [infoga namn] / [infoga namn]

--	--

Underskrift för Ale kommun, [Göteborg] [Infoga datum]: [infoga namn] / [infoga namn]

--	--

Underskrift för Härryda kommun, [Göteborg] [Infoga datum]: [infoga namn] / [infoga namn]

--	--

Underskrift för Kungälv kommun, [Göteborg] [Infoga datum]: [infoga namn] / [infoga namn]

--	--

Underskrift för Mölndals kommun, [Göteborg] [Infoga datum]: [infoga namn] / [infoga namn]

--	--

Underskrift för Partille kommun, [Göteborg] [Infoga datum]: [infoga namn] / [infoga namn]

--	--

Underskrift för Lerums kommun, [Göteborg] [Infoga datum]: [infoga namn] / [infoga namn]

--	--

Underskrift för Bollebygds kommun, Göteborg [Infoga datum]: [infoga namn] / [infoga namn]

§ 137 0558/23

Avsiktsförklaring för Gryaab – Bollebygd

Beslut

Enligt förvaltningens förslag:

Kretslopp och vattennämnden antar yttrandet som sitt eget och översänder det till kommunstyrelsen.

Dag för justering

2023-08-28

Vid protokollet

Sekreterare

Emma Stadenfeldt

Ordförande

Jöran Fagerlund

Justerande

Claes Johansson

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-07-11

Diarienummer 0558/23

Avdelningen Projekt och utveckling

Per-Arne Eriksson

Telefon: 031-368 74 97

E-post: per-

arne.eriksson@kretsloppochvatten.goteborg.se

Yttrande inför kommunfullmäktiges ställningstagande gällande avsiktsförklaring avseende Bollebygd kommuns framtida hantering av avloppsvatten

Förslag till beslut

Kretslopp och vattennämnden antar yttrandet som sitt eget och översänder det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden informeras om avsiktsförklaringen gällande Bollebygd kommuns framtida hantering av avloppsvatten. Avsiktsförklaringen är framtagen mellan delägarkommunerna till Gryaab och Bollebygd kommun. Bollebygd kommer utreda möjligheten att omhänderta sitt avloppsvatten i egen regi och utträda som delägare i Gryaab. Bollebygds rening av avloppsvatten är av väsentlig betydelse för den regionala vattenförsörjningen, samt därmed för Göteborgs stad.

Avsiktsförklaringen syftar till att klargöra Bollebygds och övriga delägares behov under, respektive efter utredningen.

Kretslopp och vatten har inga synpunkter på avsiktsförklaringen.

Avsiktsförklaringen innehåller alla de perspektiv som behöver beaktas.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Intensionspapper – avsiktsförklaring.

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om yttrande till kommunfullmäktige avseende avsiktsförklaringen gällande Bollebygd kommuns framtida hantering av avloppsvatten. Avsiktsförklaringen är framtagen mellan delägarkommunerna till Gryaab och Bollebygds kommun.

Beskrivning av ärendet

I september 2019 beviljades Bollebygd inträde såsom delägare i Gryaab. Vid tidpunkten för Bollebygds inträde saknade Bollebygd praktiska förutsättningar för att avleda sitt avloppsvatten till Gryaabs anläggningar. Trots detta bedömdes ändamålsenliga förutsättningar för inträde som delägare i Gryaab finnas.

Bollebygds anslutning till Gryaab bedömdes även ändamålsenlig med hänvisning till att recipienten Lygnern, vilken ansluter till Bollebygd genom olika mindre vattendrag, nyttjas för den regionala vattenförsörjningen som komplement till Göta Älv. Genom avtal med Kungsbacka kommun äger Göteborgs Stad och Mölndals kommun rätt att motta dricksvatten som härrör från Lygnern i händelse av dricksvattenbrist.

Sedan Bollebygd anslöt som delägare till Gryaab har flertalet förutsättningar förändrats. Bland annat har kostnaderna för överföringsledningar kraftigt ökat och marken vid Bollebygds befintliga reningsverk planeras inte längre nyttjas för annat ändamål. Mot bakgrund av de förändrade förutsättningarna undersöker Bollebygd för närvarande möjligheterna att omhänderta kommunens avloppsvatten i egen regi respektive möjligheterna att ansluta till Gryaabs anläggningar ("Utredningen").

Beroende på resultatet av Utredningen kan Bollebygd på sikt ha ett intresse av att antingen (i) utträda som delägare i Gryaab, (ii) kvarstå som delägare i Gryaab och avleda sitt avloppsvatten till Gryaabs anläggningar eller (iii) kvarstå som delägare i Gryaab men inte avleda sitt avloppsvatten till Gryaabs anläggningar (såsom i dagsläget).

Avsiktsförklaringen syftar till att klargöra respektive parts behov under, respektive efter Utredningen. Parterna i avtalet är Bollebygd kommun och delägarkommunerna till Gryaab.

Enligt avsiktsförklaringen:

- Med beaktande av bland annat projekt Nya Rya, vill Gryaab och delägarkommunerna med avsiktsförklaringen, säkerställa att Bollebygd även fortsättningsvis fullgör sitt ansvar i egenskap av delägare såtillvida att alla frågor av principiell beskaffenhet eller annars större vikt fortsatt hanteras i Bollebygds kommunfullmäktige oaktat Utredningen och dess resultat. Härtill ser delägarkommunerna ett behov av att förtydliga vikten av att den regionala vattenförsörjningen inte påverkas menligt av det

tillvägagångssätt som Bollebygd, efter Utredningens färdigställande, väljer att fortskrida med.

- Om resultatet av Utredningen medför att Bollebygd önskar att utträda som delägare i Gryaab, eller att Bollebygd inte heller framöver avser att avleda sitt avloppsvatten till Ryaverket, så har delägarkommunerna inte för avsikt att motsätta sig något av dessa tillvägagångssätt.
- Parterna är införstådda med att Bollebygds rening av avloppsvatten är av väsentlig betydelse för den regionala vattenförsörjningen, samt därmed för Delägarkommunerna och Gryaab. Parterna är även införstådda med att förorening av Lygnern, oavsett direkt eller indirekt genom utsläpp till anslutande vattendrag, riskerar skada den konstgjorda grundvattenbildningen och därmed möjligheterna att nyttja Lygnern för tillgodoseende av den regionala vattenförsörjningen.
- För det fall Bollebygd, efter Utredningens färdigställande, har ett intresse av att omhänderta avloppsvatten i egen regi är parternas gemensamma avsikt att delägarkommunerna inte ska motsätta sig att Bollebygd söker behövliga tillstånd enligt miljöbalken för utveckling av befintliga och/eller etablering av nya reningsanläggningar. Parterna är dock införstådda med att detta inte hindrar varken delägarkommunerna eller Gryaab från att i egenskap av sakägare bevaka och företräda sina intressen, häribland genom att vid behov ställa krav på erforderlig rening med hänsyn till den regionala vattenförsörjningen och befintlig infrastruktur för omhändertagande av avloppsvatten

Förvaltningens bedömning

Kretslopp och vatten har inga synpunkter på avsiktsförklaringen.

Avsiktsförklaringen innehåller alla de perspektiv som behöver beaktas. Det är viktigt att Bollebygd kan genomföra sin utredning samtidigt som ägarperspektivet och gemensamma stora projekt som Nya Rya säkerställs. Kretslopp och vatten anser att den regionala vattenförsörjningen och det avtal som Kretslopp och vatten har med Kungsbacka, som har Lygnen som huvudsaklig råvattentäkt, tryggas genom avsiktsförklaringen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Om Bollebygd kommun väljer att utträda som delägare i Gryaab kan avgiften för Kretslopp och vatten påverkas. Bollebygds ägarandel i Gryaab är dock liten.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bollebygds rening av avloppsvatten är av väsentlig betydelse för den regionala vattenförsörjningen. Bollebygd ansluter till Lygnern genom olika mindre vattendrag. Förorening av Lygnern, oavsett direkt eller indirekt genom utsläpp till anslutande vattendrag, riskerar skada den konstgjorda grundvattenbildningen och

därmed möjligheterna att nyttja Lygnern för tillgodoseende av den regionala vattenförsörjningen. I avsiktsförklaringen framgår det att Kretslopp och vatten kan i egenskap av sakägare bevaka och företräda sina intressen, häribland genom att vid behov ställa krav på erforderlig rening med hänsyn till den regionala vattenförsörjningen och befintlig infrastruktur för omhändertagande av avloppsvatten.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.